

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมา

ฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๓ ได้จัดทำคู่มือการเรียนการสอนแบบฝึกตำรวจโดยใช้สื่อ ขึ้นเพื่อมีวัตถุประสงค์สำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนวิชาแบบฝึกตำรวจให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อแก้ปัญหา ที่ผู้รับการฝึกขาดความเข้าใจ และเบื่อหน่าย ในการฝึกวิชาแบบฝึกตำรวจ ซึ่ง ที่ผ่านมา การเรียนการสอนแบบฝึกตำรวจ จะใช้วิธีการสอนแบบแสดงสาธิต และให้ฝึกปฏิบัติ

ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๓ ตระหนักและให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว จึงได้หาแนวทางในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการ ฝึกของหน่วยฝึก ซึ่งแนวทางที่เหมาะสมแนวทางหนึ่งคือการเรียนการสอนแบบใช้สื่อช่วยในการเรียนรู้

วัตถุประสงค์

การจัดการเรียนการสอนแบบใช้สื่อเป็นทางเลือกที่ดีทางหนึ่งสำหรับหน่วยฝึกตำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ

๑. เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และกระตุ้นความสนใจ ในการฝึก
๒. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น
๓. เพื่อให้หน่วยฝึกและผู้ฝึกมีมาตรฐานเท่าเทียมกัน

ปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบฝึกตำรวจ

การนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบฝึกตำรวจโดยนำสื่อมาใช้ มีปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ

๑. ต้องมีสื่อการเรียนการสอน
๒. ผู้เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของการสอนแบบฝึกตำรวจและดำเนินงานอย่างจริงจังต่อเนื่อง
๓. ผู้รับการฝึกต้องเข้าใจวิธีการเรียนการสอนที่ถูกต้อง มีวินัยในการเรียน มีทักษะพื้นฐานเหมาะสม เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้
๔. หน่วยฝึกต้องวางแผนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถฝึกได้ครบถ้วนตามตารางการฝึกแต่ละครั้ง

หน่วยฝึก นำมาประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของหน่วย ซึ่งถ้านำรูปแบบการจัดการเรียนการสอน แบบฝึกตำรวจโดยใช้สื่อ มาใช้อย่างถูกต้องจริงจังและต่อเนื่องจะส่งผลให้ ผู้รับการฝึกมีความเข้าใจมีคุณภาพตามเป้าหมาย

บทที่ ๒

แนวทางในการบริหารจัดการการเรียนการสอนแบบฝึกตำรวจ

การนำรูปแบบการเรียนการสอน แบบฝึกตำรวจโดยนำสื่อมา ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ ผู้รับการฝึก อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วย ควรบริหารจัดการจัดการดังนี้

๑. เตรียมความพร้อมของบุคลากร

หน่วยควรเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนดังนี้

๑.๑ สร้างความตระหนักแก่บุคลากรในหน่วยเพื่อให้เห็นความจำเป็นและความสำคัญของการใช้สื่อในการฝึกแบบฝึกตำรวจ

๑.๒ บุคลากรร่วมกันสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาต่าง ๆ ของการฝึกและวางแผนการฝึกแบบฝึกตำรวจให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วย

๑.๓ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจระบบวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนอย่างชัดเจน

๒. เตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์

จัดเตรียมเครื่องฉาย กล้องถ่ายรูป กล้องวิดีโอ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์

๓. เตรียมความพร้อมด้านเอกสารประกอบการจัดการเรียน

การสอน

๓.๑ จัดหาคู่่มือแบบฝึกตำราวจ พ.ศ.๒๕๔๓ ให้เพียงพอสำหรับผู้รับการฝึกสามารถใช้ควบคู่ระหว่างการเรียนการสอน

๓.๒ สืบคู่มือแบบฝึกตำราวจ พ.ศ.๒๕๔๓ สำหรับฉายแสดง

๔. การจัดชั้นเรียนและจัดครูเข้าสอน

การจัดชั้นเรียนและจัดครูฝึกเข้าสอนต้องจัดให้เหมาะสม สภาพห้องเรียนเกี่ยวกับแสง การระบายอากาศ และที่นั่งสามารถมองเห็นครูผู้สอน เครื่องฉาย และเครื่องช่วยการสอนอื่นๆ

บทที่ ๓

แนวทางและขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนแบบฝึกตำรวจโดยใช้สื่อการเรียน

การจัดการเรียนการสอน แบบฝึกตำรวจ โดยใช้สื่อการเรียน มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

๑. ขั้นเตรียมการสอน

๑.๑ ครูฝึกศึกษา ทบทวนคู่มือแบบฝึกตำรวจ พ.ศ.๒๕๔๓

๑.๒ ครูฝึกศึกษาแผนการสอนของตนเอง

๑.๓ ครูฝึกเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ติดตั้งเครื่องฉายให้มีความสูงเหมาะสมกับระดับสายตาผู้รับการฝึกคือประมาณ ๑๕๐ – ๑๖๐ เซนติเมตร ระยะห่างจากนักเรียนแถวหน้าสุดถึงจอฉายประมาณ ๒.๐๐ - ๓.๐๐ เมตร เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อสายตาของผู้รับการฝึก

๑.๔ ตรวจสอบสภาพห้องเรียน เรื่องแสง ความถ่ายเทของอากาศ เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน

๒. ขั้นตอนในการสอน

ครูฝึกกล่าวถึงวิธีการสอนและขั้นตอนในการสอน โดยมีรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

๒.๑ การบรรยายในห้องเรียน ประกอบสื่อการเรียน

ดำเนินการให้บทเรียนโดยผู้สอนใช้คำพูดอธิบายให้ผู้รับการฝึกฟัง จากบทเรียนแบบคู่มือแบบฝึกตำรวจ พ.ศ.๒๕๔๓ และภาพประกอบตามคู่มือแบบฝึกตำรวจที่ถูกต้อง แสดงโดยเครื่องฉาย ประกอบคำบรรยายในแต่ละขั้นตอน

๒.๒ การแสดงสาธิต นอกห้องเรียน ลานฝึก และฝึกหัดปฏิบัติ

ขั้นตอนต่อจากการบรรยาย คือแสดงให้เห็นจริงตามแบบ

ฝึกตำรวจ พ.ศ.๒๕๔๓ ที่ถูกต้อง ตามที่ครูฝึกได้บรรยาย ในห้องเรียน โดยครูฝึก หรือผู้ช่วยครูฝึก เป็นผู้แสดงสาธิต ประกอบบทเรียน ให้ผู้รับการฝึกชม จากนั้นให้ ผู้รับการได้ฝึกหัดปฏิบัติ โดยแบ่งกลุ่มไปตาม

สัดส่วนของครูผู้สอน แล้วจึงทำการฝึกปฏิบัติ และทบทวนหลายๆครั้ง

๒.๓ ขั้นการใช้เครื่องช่วยฝึก โดยการใช้อุปกรณ์ ประกอบ
บทเรียน เพื่อให้เห็นของจริง หรือที่ได้ลงมือปฏิบัติตามบทเรียนนั้น ในที่นี้จะ
ได้ใช้ กล้องถ่ายรูป กล้องวิดีโอ โดยในระหว่างที่ผู้เข้ารับการฝึก ได้ฝึกหัด
ปฏิบัติตามแบบฝึกตำรวจ พ.ศ.๒๕๔๓ ในทั้งขั้นตอนเปิดจังหวะ และปิด
จังหวะ ให้มีผู้ทำหน้าที่บันทึกภาพ แบบ ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว โดยให้
บันทึกภาพผู้เข้ารับการฝึก ในลักษณะที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้อง ให้เห็นความ
แตกต่าง

๓. ขั้นสรุปหลังสอน

ครูนำนักเรียนเข้าชั้นเรียน สรุปผลกิจกรรมการเรียนการสอน สิ้นสุดลงในแต่ละครั้ง เพื่อให้ทราบว่าผลการเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด แล้ววิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาต่อไป โดยนำเครื่องช่วยฝึกมาเป็นส่วนช่วยในการวิเคราะห์ปรับปรุง ดังนี้

๓.๑ นำภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว ที่ได้บันทึกในรูปแบบที่ถูก และผิด ที่ผู้เข้ารับการฝึกได้ฝึกหัดไป แสดงโดยเครื่องฉาย ให้ผู้รับการฝึกได้ชม

๓.๒ ให้ผู้รับการฝึก แสดงความคิดเห็นว่าภาพที่แสดง ถูก หรือ ผิด หากผิดต้องแก้ไขอย่างไร

๓.๓ สรุปผลโดย ครูผู้สอน วิเคราะห์ปัญหา และ ตอบคำถาม ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๔. การจัดกิจกรรมซ่อมเสริม

ครูฝึกควรจัดกิจกรรมซ่อมเสริมนอกตารางเวลาฝึกเพื่อช่วยเหลือผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ไม่บรรลุจุดประสงค์การฝึก

บทที่ ๔

แนวทางดำเนินงานของผู้ที่เกี่ยวข้องในการในการจัดการเรียนการสอน แบบฝึกตำรวจโดยใช้สื่อการเรียน

การจัดการเรียนการสอนแบบฝึกตำรวจโดยใช้สื่อให้มีประสิทธิภาพ
ผู้เกี่ยวข้องควรดำเนินงานดังนี้

๑. แนวทางการดำเนินงานของผู้บริหาร

- ๑.๑ ประชุมชี้แจงสร้างความตระหนัก และความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- ๑.๒ จัดหา วัสดุอุปกรณ์ เครื่องฉาย และติดตั้งให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ
- ๑.๓ แต่งตั้งมอบหมายให้ครูรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมกับบุคลากรของหน่วย
- ๑.๔ มอบหมายให้ครูผู้ฝึกจัดทำแผนการสอนหรือการเตรียมการสอนในแต่ละครั้ง โดยศึกษาจากคู่มือแบบฝึกตำรวจ พ.ศ.๒๕๔๓ และให้มีการบันทึกผลหลังการจัดการฝึกสิ้นสุดลงแต่ละครั้ง
- ๑.๕ นิเทศติดตาม การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้ การจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

๑.๖ ประเมินผลการดำเนินการฝึก เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๒. แนวทางการดำเนินงานของครูผู้สอน

๒.๑ ศึกษาทบทวนแบบฝึกตำราฯ พ.ศ.๒๕๔๓

๒.๒ จัดทำตาราง ทางการฝึกของหน่วยให้สอดคล้องกับตารางภารกิจอื่นๆ

๒.๓ ศึกษาแผนการของตนเอง จัดเตรียม เอกสาร เตรียมกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติทั้งก่อน ระหว่างและหลังฝึกเพื่อให้ครูเห็นภาพตลอดแนวและดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง

๒.๔ วางแผนการจัดการในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้รับการฝึกสามารถฝึกตามตารางการฝึกได้

๒.๔.๑ กรณีได้รับมอบหมายให้สอนมากกว่า ๑ ห้องเรียนในเวลาเดียวกัน ครูต้องเตรียมมอบหมายงานและขั้นตอนการฝึกของผู้เข้ารับการฝึกแต่ละห้องให้เข้าใจ ครูผู้สอนต้องพิจารณาว่าจะไปกำกับการเรียนของนักเรียนชั้นใด เวลาใด อย่างไร

๒.๔.๒ กรณีครูสอน ๑ ห้องเรียนสามารถอยู่กำกับชั้นเรียนได้ตลอดเวลา ควรเตรียมการสนทนา แนะนำเพิ่มเติมทั้งการนำเข้าสู่บทเรียน การปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน และสรุปบทเรียน

๒.๕ ครูเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และกิจกรรมเสริม

๒.๖ ดำเนินการวัดผลประเมินผลเมื่อกิจกรรมการเรียนการสอนสิ้นสุดลงในแต่ละครั้ง เพื่อให้ทราบว่าผลการเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ มากน้อยเพียงใดแล้ววิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาต่อไป

๒.๗ ครูสรุปสาระสำคัญในแต่ละครั้งร่วมกับนักเรียนหลังจากกิจกรรมการเรียนการสอนสิ้นสุดลง

๒.๘ ครูฝึกบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

๒.๙ จัดกิจกรรมซ่อมเสริมนอกตารางการฝึกเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียน

๓. แนวทางการดำเนินงานของนักเรียน

๓.๑ ทำความเข้าใจวิธีการเรียนรู้แบบฝึกสำรวจ พ.ศ.๒๕๔๓ โดยใช้สื่อการเรียน

๓.๒ จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน วัสดุเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งตามที่ครูมอบหมายให้พร้อม

๓.๓ เข้าห้องเรียนตรงเวลาตามที่กำหนด

๓.๔ ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมการฝึกตามขั้นตอน

๓.๕ ชักถามครูผู้สอนถ้ามีข้อสงสัย หรือข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นขณะจัดกิจกรรมการฝึก

๓.๖ สรุปสาระสำคัญที่ได้รับจากการเรียนรู้แต่ละครั้ง

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

การเรียนการสอนแบบฝึกสำรวจ พ.ศ.๒๕๔๓ โดยใช้สื่อการเรียนมีจุดมุ่งหมายในการ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้รับการฝึกให้สูงขึ้น โดยการกระตุ้นให้เกิดความสนใจโดยทั่วไป และกระตุ้นให้เกิดความสนใจในตัวบุคคล ทั้งยังรักษาไว้ซึ่งความร่วมมือของชั้นเรียน และเพื่อให้หน่วยมีมาตรฐานใกล้เคียงกันไม่ผิดแตกต่างไปจากแบบฝึกสำรวจ พ.ศ.๒๕๔๓

การนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบฝึกตำรวจโดยใช้สื่อการเรียน มาใช้ หน่วยต้องมีแนวทางที่สำคัญคือ

๑. แนวทางในการบริหารจัดการการเรียนการสอน
๒. แนวทางในการจัดการเรียนการสอน
๓. แนวทางในการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน

ที่ได้นำเสนอมาทั้งหมดข้างต้นต้องการให้เห็นภาพรวมและแนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนแบบฝึกตำรวจ โดยนำสื่อมาใช้ หน่วยควรนำไปประยุกต์ใช้ตามสภาพบริบทของ หน่วย การดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกแบบฝึกตำรวจ ให้ได้ผลตามเป้าหมายนั้นจะต้องดำเนินการให้สัมพันธ์กันระหว่างครูฝึก และผู้รับการฝึก

ข้อเสนอแนะ

การนำการจัดการเรียนการสอนแบบฝึกตำรวจมาใช้จัดการฝึกในหน่วยให้เกิดประสิทธิภาพมีข้อเสนอแนะดังนี้

๑. บุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายต้องเห็นความสำคัญและร่วมมือดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง
๒. ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน
๓. ควรดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องฉาย และอุปกรณ์เครื่องช่วยฝึกให้ใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง
๔. ครูฝึกผู้สอนต้องเตรียมการสอนล่วงหน้าและวางแผนอย่างเป็นระบบทุกขั้นตอน

๕. ครูควรสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่เรียนรู้ช้าหรือไม่เข้าใจแบบฝึก

๖. ควรมีการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ได้วิธีการดำเนินงานและการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

คณะที่ปรึกษา

๑. พันตำรวจเอก ยศนันท์ ชมบุญ ผู้กำกับการฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๓
๒. พันตำรวจโท สมพงษ์ เทียงธรรม รองผู้กำกับการฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๓

คณะผู้จัดทำ

๑. พันตำรวจตรี สุทธิศักดิ์ พิพิธภักดิ์ ผู้บังคับกองร้อย ฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๓
๒. ร้อยตำรวจตรี บรรทม สุขปัญญา รอง สารวัตร ฝ่ายอำนวยการ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๓ ปฏิบัติหน้าที่ ฝ่ายปกครองและการฝึก
๓. ร้อยตำรวจตรี ประนอม จงสูงเนิน รอง สารวัตร ฝ่ายอำนวยการ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๓ ปฏิบัติหน้าที่ ฝ่ายปกครองและการฝึก